Ahaŋeñaab son akoñaool Jígoosoor

Ahaŋeñaab et sa femme Djigosore

Texte
Abib SADIO

Illustrations
Abdoulaye Madior SAGNA

GIE CLOA
Thionck-Essyl
Département de Bignona
Région de Ziguinchor
Sénégal

SIL
BP 2075
10200 Dakar
Sénégal

Ahaŋeñaab et sa femme Djigosore

Langue : gusiilaay

Sénégal

Afrique de l'Ouest

Première édition

2016

© GIE CLOA 2016

© SIL 2016

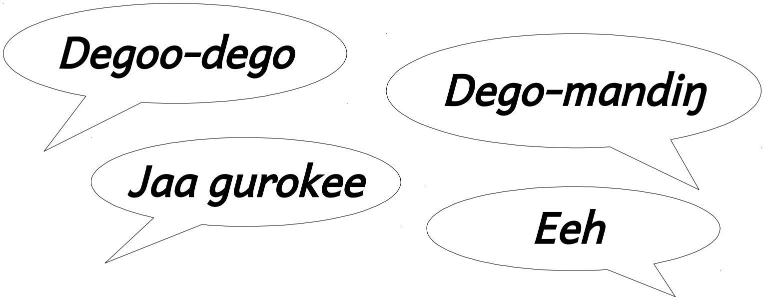

Ahaŋeñaab son akoñaool Jígoosoor, funak fucee ngujae gasaaf apaaliil Gábaam. Nan gutiiñaŋ mee jaram tijon ngulob bóot. Gábaam nalobiil, nípurenuul gafuga. Nan gujow mee jaram gujooŋoor furemiil fuñaao, nalobiil nirehuul taahe. Bare, jambil jirem n'furem fammee m'bulaago. Gáriilo gammee gáriilo sah jambil jikaan. Fuñaaoñaao.

Nan arehiil mee abaañ, Ahaŋeñaab náciben akonaool Jígoosoor nak gulob bo ngujow. Ahaŋeñaab nalobe mee n'akoñaool, mo nammee ngakaho. Jígoosoor ámirut mara araaŋool akahoekaho. Nalob bo noonool jaram ánif, araaŋool ásuuput. Nawook, nníf náruten nníf, najeg añout an. Tooge min awuuje furem faafu. Ahaŋeñaab áriiloriilo n'furem faafu afaak. Nátiiŋ gateylenool n'gayaaŋen nu mo ró. Furem faafu ngulobolaal mee fuñaaoñaao'oowoh jambil urem.

Jandiŋ átiiŋ, natoogool min areme afaak. Naliimool awook manooman átuulut. Nsehool furem faafu fuñaaoñaao. Nateb guñenool abaŋ fukow nakaaw.

Narok : « Ahaŋeñaab tanaool peepe, íiyahe. Aahe marem dáare. Jaat bo be eregool, ho abil mee elob bugan set waa wommee ñaaoñaao. »

Jígoosoor naŋes araaŋool n'futaŋaat faafu jaram guyahool gufaago, añoutool. Wanoowan wan añow dó, nasonken wo.

Nulobool : « Iñout an baabe haani gawel goola sah ajamut go. »

Nalabaŋ galako min apinoor min abil mee ekaan. Najok mara bátuuher baabu bammee dúniye búroom bo peepe banooban bujanjaam. Bare an arege bo sipehe.

Napinoor to apinoor, nawosen umaañen ubugu dó n'esugiil gomma gubaagiir. Anooan, awunwuŋ fukow.

Narok : « Nemma Jato, ho guroge n'etut karamba nabaji, nabaagoor son sijato. Nájuh futiik naŋ so. Ho ájuh mee aŋesomool n'eramba yaayu. Mbil eeno jaat umu dóoru n'furem faafu násiime, Jim ho may nu mal nabaage. Neeni apak aloh nu mal cúm, aw be erok jicaaŋen fannajo. Ipúr to, niwook Ira. Ho may neeni saaho túgunti, be éyiit. Angá, ho neeni n'etaam nafogenoore, ho be éfogulool. Jícil nabaje jibaabaak jiyok. »

Nan apinoor mee mara uŋesa araaŋool jaram ajok ubuge, nawooguliil bu to n'furem faafu. Min alobiil wabajool to mee.

Narogiil : « Injé éli n'araaŋom nútiiŋulo taahe, náriilo dóoru, naat marem dó. Teer apaalool Gábaam alobólilob jambil urem dó n'furem fammee m'bulaago. Ho nabalaŋ náriilo. Maa naliimaam maa maa. Ñeer iŋeeŋees kábiriŋ fugen jaram tikahen iñoutool. Ikorikori tan eem maa maa. Araaŋom an abaje fubaj faŋ bo n'ésugoli icamenut apagom. Ñeer año'ool mee, be ecaamool dó n'fubaj faafu. »

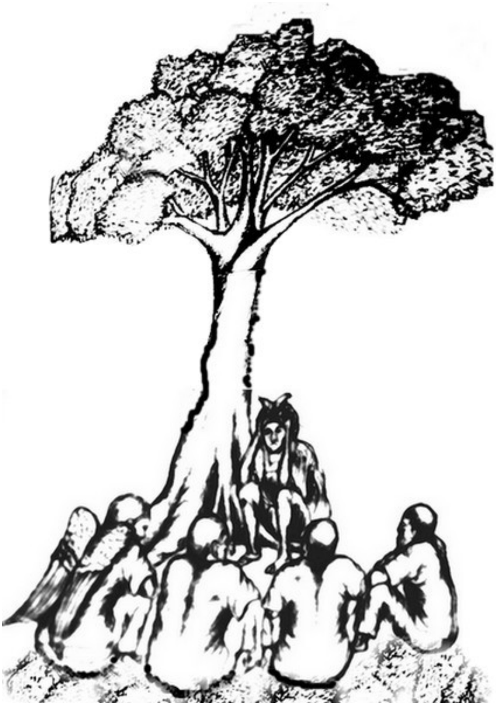

Naŋ guyisoor bu fuŋes faafu. Jígoosoor nájiki narok : « Jaat fok iño'ool mabaagiiriil ñeer mat gúbaañul bañoutool ? Haani Atúuha mat akaan mo. »

Nan gujow mee nja gúbaañul, Angá nalobool : « Sitaam futok n'síruba saasu ifaafaak so, alet dó. »

Jim nalob : « Gurem gaagu gara ésuk ye peepe nimojoore, alet dó may. »

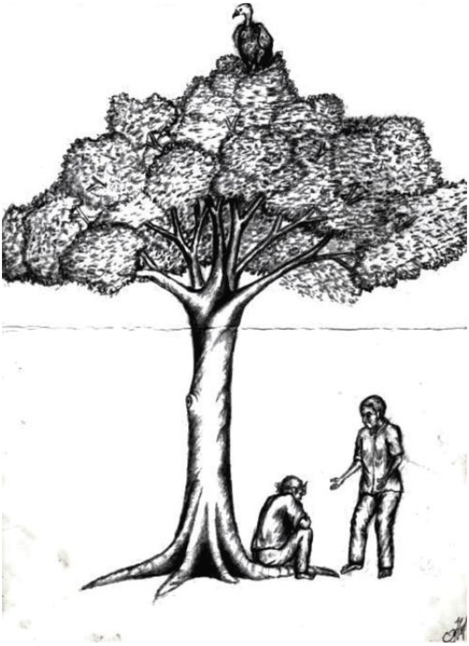

Narok : « Ira, aw básiheri ubu, bunoogoonoogoor naŋ ukeseuloot may ? Mara úbañaaliulobaañaali tambi. »

Jígoosoor alobeool mee mee.
Ira narok : « Injé uñow mee íbaañaaliul, iñoulooñow n'fataam bumangaylen nalakoe. Neeni írooken be eño'ool. Min iwaloúl jaram ijooŋoor bumangaylen baabu, naliimom. Ecil mee níbaañaaliul min nubehooraal (upinooraal nubilaal mee ekaan). »

Jígoosoor nayuho búruk !
Narok : « Urege buu ? Béy bumagaylen ? Béy nu bo ? Ujaal nuliigom bo. »

Narogool : « Let taahe kuhikuhi. »

Angá narogool : « Uŋaroom nubaaña ínje mat aliimom. »

Ira narogool : « Erús yaamee dóoru fatiya eruuruuk máamak. Mat újuh eñeer sah. »

Angá narogool : « Injé be efoon síñunduom. Mat siyogenom. »

Jígoosoor narogool : « Utebool, utebool mat eyogenool jijow. »

Nan gúyiit mee jaram gútiiŋ, Ira narok : « Angá, ummae uñoñow ? »

Angá narogool : « Eem iño'ooñow. Ñeer uwalo dó nu bo. »

Nan gujow mee jaram gujooŋoor bumangaylen baabu, Ira narok : « Aliime. »

Angá narok : « Umu to atosut iroŋe neño'ool. Ukot dó. Ngukot dó n'gawulena. Angá nawalo káŋ atoogool to. »

Nemma narehoore namundum awoogool n'sembe « Ahaŋeñaab ! » Náwollo.

« Ay arogi ínje gajaom mee ? »

« Akoñai úmu nfuŋesi kábiriŋ fugen. Aw nulako taahu uwaayen mee. Uyuhoúl nuja'aal bóot. »

Ahaŋeñaab : « Eem maa maa íjuhut ilako'oor son bugan. Mara ikaanut maareer an. » Ira mulakoenaay min ajanten Angá, naat.

Ahaŋeñaab narogool : « Injé furem ngurogóli baabu fuñaaoñaao nibuuy akoñaom níriilo irem dó. No ninogoor maa maa. »

Angá narogool : « Ñeer gasiin gammee n'fukoi ? »

Narogool : « Uge, waafom peepe dó wommee. Neeni gúpur fufunak ínje be ecet. »

Angá abaj feere bu nu ho. Narogool : « Aw ñeer marem neeni mutiñi tuu nubile marem ? Mara ijegoojegoor taahe manooman iñout ekoloŋ. »

Ahaŋeñaab narogool : « Furem fan iremulo mee fara síndo. »

« Ñeer ewaato yéy nak jijow bo marem ? »

Ahaŋeñaab narogool : « Bunak baliŋer tiŋ, son fitiro, n'etuut ufuk. »

Angá nalobool : « Injé ñeer bóot ticancaaŋ. »

Nan Angá nan átiiŋ mee n'furem faafu, Jígoosoor nátiiŋ gayuhoúl búruk : « Uméy ? Angá úmey ? Ahaŋeñaab úmey ? Gurege jiño'ooñow ? »

Narogool : « Eem iño'ooñow bare let Ahaŋeñaab hara fugen. »

« Yo yommee waa Angá ? Ulob tímer. »

Nagaanool min añoulool mee eeno peepe. Angá narogool, bare ibabaj gapinoor gan icamene ukaan min ubohaalool. Ho be éjo'ol bunak baliŋer tiŋ bu marem taahe.

Neeni ucamencamen ejogool, nuwoogul Játo ho ájuh mee ápuren gasiin gammee nu ho. Bare agaanut Jígoosoor gasiin gaagu neeni gúpur ho be ecet.

Jígoosoor nasomben nátiiŋ to erok Ira, úyiit báyiit min taariya nuwoogulomool maareer maa.

Nan guwoogulo mee Játo jaram átiiŋul, Angá narogool : « Umu son araaŋool gulalenorulo gútiiŋul taahe, narem dóoru, nalañoor éjinne. Bare ho be éjo'ol bu marem taahe. Neeni átiiŋul ásit bu marem, núñag ujok gasiin gaagu uñak. Ho be ebaañ akaan an. Neeni ukaanutaal maa, akoña he abiit bóot. Búyiraak be naliigoorulaam mee to nak ajumpor narem. Ñeer aw be ekoopool taahe. Elí be nogen bu baaba. Nanoonan an néjo'ol aw be ejam fúrusool. Ho be épuruli n'gañeni gárib. »

Nan bunak buliŋ mee tiŋ, nátiiŋul. Nakaan naŋ ámimir, bare sehutool. Nabaj ajantilenoor. Nak awong bu marem náraahulo min ajegoor. Búfaatenool nahakili min arem.

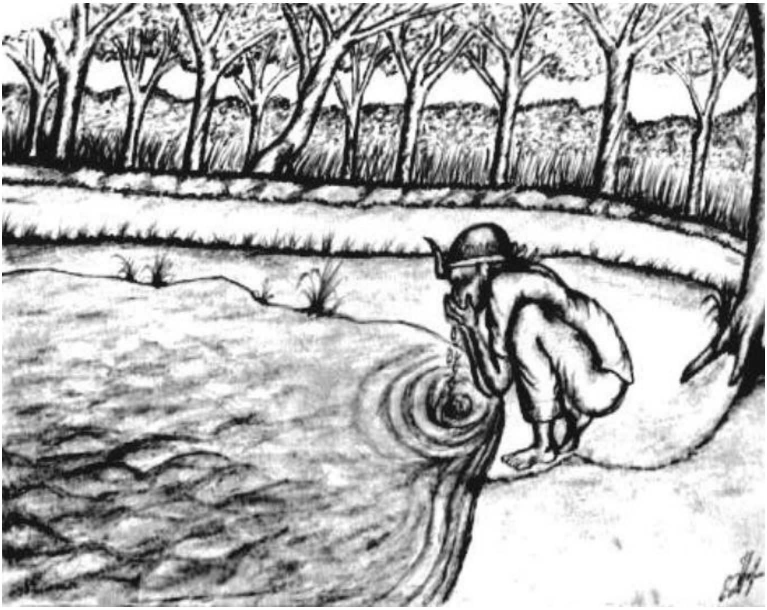

Aŋar guñenool narem maa, nátuuho ayah cob jandiŋ ho bu gáraahulo bu gajegoor.

Játo nátiiŋ búñag saaw ajok dó n'gasiin gaagu gík. Gasiin gaagu ngútiiŋ népur, guloh dó nu mal. Ahaŋeñaab nacamen gabohoor be ejogúl gasiin gaagu, Jato najok guñen akuum.

Ahaŋeñaab naloh acet. Játo narok : « Injé mbil irok akoña he buu ? Gurogutom imugi iñagi gasiini déhooro aw nucet. »

Angá nan ajam mee gawel gara mal maamu bújuk-bújuk, bújuk-bújuk, nínif yem. Narok akoña aahu ujaal uyuugenaal nínif mee.

Nan gujooŋoorool mee, Játo nayuho añeeriil súii mara ho ajogut arok jamuk ngorogool. Tooge Angá ámimir arok gasiin gaagu neeni guñagoe ho be ecet.

Nátiiŋ gasokenool : « Gasiin gaagu ugéy ? Buu nkaanool ? Akoña aahu araaŋool acecet. »

Játo narok Jígoosoor : « Icameenut jamugool. Gasiin gaagu niñage, déhooro naloh acet. »

Ñeer nan gúyinen mara acecet, nguteb gufok. Ngúbaañul be elob mara bacaam baabu.

Jígoosoor narogiil : « Injé ihaajout fubaj. Araaŋom nihaajoe. Jiñeer ájuh mee aŋar fo m'buguul. Mara, fubaj faafu, hanur ájuhe aŋar fo. Mara ja guroŋool nalobe fubajool jambil fugaboori. Anooan agaboor fo, ho be ecet naŋ min ho acet mee nogoor. Teer ínje ibiit bóot bajaoorut son araaŋom. »

Jígoosoor najow ariiŋen gara karamba akahiil to.

Ñeer ubuge gammee gúfaajiir. Angá, Ira, Játo ay abil mee eŋar fubaj faafu. Mara naŋ lehen Ira, mat guñoeenool. Angá may naŋ lehen ho, mat ban acet. Jato ho añak mee gasiin gaagu.

Ay abil mee aŋar fubaj faafu ?